

Helsingin Urkukesän konsertti

MA 3.8.2026 KLO 19
Kallion kirkko

JAN LEHTOLA
urut | organ

KÄSIOHJELMA | PROGRAMME

2026

OHJELMA | PROGRAM

*"Poésie et virtuosité – Runous ja virtuositeetti
– Poetry and Virtuosity*

VINCENT LÜBECK

(1654–1740)

Praeludium E-duuri

JOHANN SEBASTIAN BACH

(1676–1749)

Vater unser im Himmelreich, BWV 682,
Teoksesta Clavier-Übung III

OLLI SAARI

(1990–)

Toccata (2026)

CHARLES-MARIE WIDOR

(1844–1937)

Symphonie VIII op. 42/3
II Moderato cantabile

CÉSAR FRANCK

(1822–1890)

Fantasie idylle, op. 16

LOUIS VIERNE

(1870–1937)

Symphonie 5, op. 47 (1923)
5. Final

Jan Lehtola,urut | organ

KONSERTTI | CONCERT MA 3.8.2026 klo 19 | MON. AUGUST 3RD AT 7^{PM}.

KONSERTTINI YHDISTÄÄ monenlaisia musiikillisia elementtejä, joita ovat virtuoosisuus, soittimellisuus ja runollisuus. Konsertin aloittaa Pohjois-Saksassa merkittävän uran tehneen **Vincent Lübeckin** *Prelude*, jonka muoto noudattaa ajan mukaisesti antiikin aikaista retoriikan viiden jakson muodostamaa kokonaisuutta. Sama muoto löytyy myös konsertin jälkipuoliskon avausnumerosta **Olli Saaren** säveltämästä *Toccatasta*, jonka olen tilannut Taideviiraston avustuksella. Teos valmistui tämän vuoden maaliskuussa.

Lübeckin *Preludista* mennään luontevasti E-duurista h-molliin ja kuullaan **Johann Sebastian Bachin** säveltämää uskonpuhdistuksen juhlamusiikkia kokoelmasta *Clavier-Übung III. Vater unser im Himmelreich (BWV 682)* -koraali on monikerroksellisin ja -selitteisin kokoelman sävellyksistä. Siinä molemmat kädet muodostavat dueton jalkion basso continuota muistuttavan äänen ylle. Melodia kulkee käsien välillä kaanonissa, ja se vaihtelee sopraanon ja tenorin, alton ja tenorin välillä. Kaanon symbolisoi rukouksen välttämättömyyttä. Rukoilija on ikään kuin ahdistuksen ympäröimä. Tahdissa 41 kuultavat lombardialaiset rytmit alleviivaavat sanoja huutamaan avuksi sinua, johon alton passus *duriusculus* (laskeva basso) vastaa sanoilla vailla toivoa.

Kahdeksas sinfonia huipensi **Charles-Marie Widorin** maineen urkusinfonioiden säveltäjänä ei ainoastaan siksi, että se on pisimpiä romantiikan aikana sävellettyjä urkuteoksia. Impressionistisesti värittäneessä toisessa osassa äärimmäisen kaunistu urkujen huilulla soitettavaa sostenuto-melodiaa säestää vasemman käden murto-sointuinen kuudestoistaosakuvi. Kaksoisjalkio alleviivaa tärkeitä iskuja tuoden esiin välillä sekä basson että melodian. ABA-muotoisen osan C-duuri-välitaite luo jyrkän kontrastin edellä olevalle pisteellisen rytmensä ja pakottavan animato-luonteensa ansiosta. Hillityn nousun jälkeen musiikki palaa takaisin alun tunnelmaan ja osa päättyy koraalimaiseen lopukkeeseen.

César Franckin urkutuotannon keskiössä on 12 urkuteosta, joista monet ovat saaneet sinfoniset mittasuhteet. A-duuri-fantasian varhainen otsikko *Fantaisie idylle*, lienee tullut kappaleen erityisen tunnelmallisesta sisällöstä. Sen aloittaa voimakas ylöspäinen A-duuri-soinnulle perustuva aihe, joka saa sivuteemakseen asteittain laskevan melodian. Sinfoniseksi teos kääntyy lopussa, kun molemmat teemat kuullaan upeasti yhteen kietoutuneina.

Konsertin päättää **Louis Viernen** viidennen sinfonian päätösosa. Siinä aiheena on monissa teoksissa muutenkin esiintyvä Carillon-aihe (kelloaihe). Konsertissa liikutaan E-duurin ja A-duurin välimaastossa.

Ohjelman säveltäjille urut ovat olleet tärkeä inspiraation kohden:

Lübeckille Schnitger-urut, Bachille mahdollisesti Silbermann-urut, Franckille Pariisin Ste. Clotilden ja Viernelle Notre-Damen Cavail-lé-Coll -urut. Teoksissa otetaan mittaa sekä soittajasta että soittimesta, ja idiomaattisuus on kaikille teoksille tunnusomaista. Näiden teosten rinnalla aivan uusi Olli Saaren teos on sekini räätälöity soittajalle ja soittimelle tarkasti ollen inspiroitunut soittimesta, jonka historia kattaa useita vuosisatoja.

Jan Lehtola

Musiikin tohtori **JAN LEHTOLA** on opiskellut urkujensoittoa Helsingissä, Amsterdamissa, Stuttgartissa, Lyonissa ja Pariisissa opettajinaan Olli Porthan, Kari Jussila, Jacques van Oortmerssen, Ludger Lohmann, Naji Hakim, Jean Boyer ja Louis Robilliard. Lehtola valmistui Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin osastolta musiikin maisteriksi ja suoritti urkujensoiton A-tutkinnon erinomaisin arvosanoin 1998. Hän antoi Sibelius-Akatemian ensikonsertin Kallion kirkossa 2000. Musiikin tohtorin tutkinnon hän suoritti 2005, ja sen aihe oli Oskar Merikanto eurooppalaisten vaikutteiden välittäjänä Suomessa. Lehtola on yliopistonlehtorina Taideyliopiston Sibelius-Akatemian Kuopion yksikössä.

Kuva | Photo: Tuomas Tenkanen

Jan Lehtola on esiintynyt BBC Philharmonic -orkesterin, Radion sinfoniaorkesterin, Helsingin, Lahden, Tampereen ja Mikkelin kaupunginorkestereiden, Tapiola Sinfonietan sekä Keski-Pohjanmaan kamariorkesterin solistina. Säännöllisesti yhteistyötä säveltäjien kanssa tekevä Lehtola on kanta- ja ensiesittänyt 200 teosta. Lehtola järjesti ensimmäisen kansainvälisen Naji Hakim -festivaalin Helsingissä 2003, toimi perustamansa Organo Novo -festivaalin taiteellisena johtajana Helsingissä 2007–2016 ja oli Organum-seuran puheenjohtaja 2009–2014. Jan Lehtola on Musiikkitalon urkukonserteista vastaavan Musiikkitalon Urut ry:n puheenjohtaja ja konserttisarjan taiteellinen johtaja.

Lehtola on aktiivinen kirjoittajana, ja hän on julkaissut kolme musiikkitieteellistä tutkimusta, kirjoittanut lukuisia artikkeleja ja pitänyt radioesitelmiä. Lehtola on tehnyt nauhoituksia Yleisradiolle ja häneltä on ilmestynyt viisikymmentä äänitettä.

www.janlehtola.com

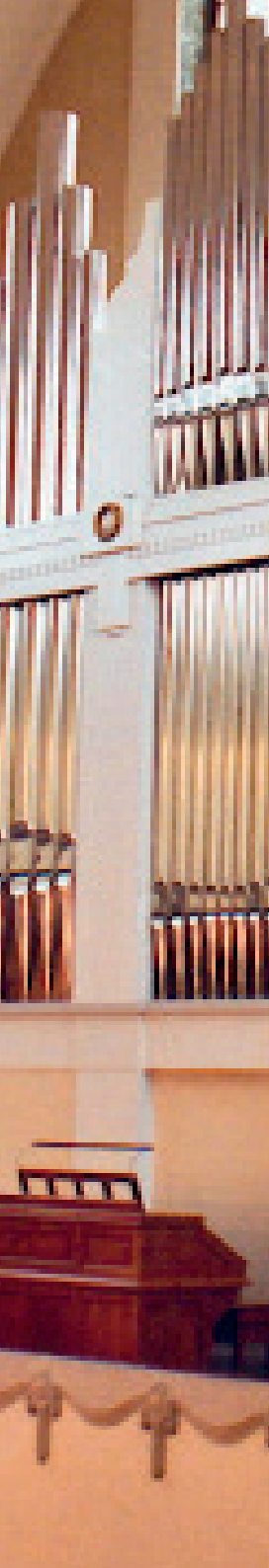
MY RECITAL BRINGS TOGETHER a wide range of musical elements, including virtuosity, instrumental brilliance, and poetic expression. The programme opens with a *Prelude* by **Vincent Lübeck**, who enjoyed a distinguished career in Northern Germany. Its structure follows the classical rhetorical model of five sections, a form that was highly influential in Lübeck's time. The same underlying design can also be found in the opening work of the second half of the concert: a new *Toccata* by the Finnish composer **Olli Saari**, commissioned with support from the Arts Promotion Centre Finland. The work was completed in March of this year.

Lübeck's *Prelude* moves naturally from E major to B minor, leading into **Johann Sebastian Bach's** *Vater unser im Himmelreich* (BWV 682), one of the chorale settings from *Clavier-Übung III*, a collection written for the celebration of the Reformation. This chorale is among the most intricate and richly symbolic works in the set. The two hands form a duet above a pedal line reminiscent of basso continuo. The chorale melody passes between the hands in canon, alternating between soprano and tenor, and alto and tenor voices. The canon symbolizes the necessity of prayer, while the worshipper seems to be surrounded by anxiety and distress. In measure 41, Lombard rhythms emphasize the words "cry out to You for help," while the alto voice responds with a *passus duriusculus* (a descending chromatic line), suggesting hopelessness and despair.

Charles-Marie Widor's *Eighth Symphony* established his reputation as a master of the organ symphony, not least because it is one of the most expansive organ works of the Romantic era. The second movement, coloured by an almost impressionistic sensibility, features an exquisitely beautiful sustained melody played on the organ's flute stop, accompanied by flowing sixteenth-note arpeggios in the left hand. A double pedal line highlights important beats, at times bringing both the bass and the melody into relief. The central C major section of this ABA-form movement provides a striking contrast through its dotted rhythms and compelling *animato* character. After a restrained build-up, the music returns to the atmosphere of the opening and concludes with a chorale-like coda.

At the heart of **César Franck's** organ output are twelve major works, many of which are conceived on a symphonic scale. The *Fantaisie* in A major was originally entitled *Fantaisie-idylle*, a title that reflects the work's particularly atmospheric and lyrical character. It opens with a powerful ascending theme based on the A major chord, followed by a secondary theme built around a gently descending melody. The work takes on a symphonic dimension in its closing pages, where both themes are heard magnificently intertwined.

The recital concludes with the final movement of **Louis Vierne's** *Fifth Symphony*. Its principal idea is the Carillon theme, a bell motif that appears in several of Vierne's works. Throughout the programme, the music moves between the tonal worlds of E major and A major.

For each of the composers represented, a particular instrument served as an important source of inspiration: for Lübeck, the organs of Arp Schnitger; for Bach, possibly those of Silbermann; for Franck, the Cavaillé-Coll organ of Sainte-Clotilde in Paris; and for Vierne, the famous Cavaillé-Coll instrument of Notre-Dame Cathedral. These works challenge both performer and instrument alike, and their idiomatic treatment of the organ is one of their defining characteristics. Alongside these masterpieces stands Olli Saari's brand-new composition, equally tailored to a specific performer and instrument, and inspired by an organ whose history spans several centuries.

Jan Lehtola (transl. with AI)

JAN LEHTOLA studied the organ in Helsinki (with Prof. Olli Porthan and Kari Jussila), Amsterdam (with Prof. Jacques van Oortmerssen and Jean Boyer), Stuttgart (with Prof. Ludger Lohmann), Lyon (with Prof. Louis Robilliard) and Paris (with Prof. Naji Hakim). He graduated from the Church Music Department of the Sibelius Academy, gaining his diploma with distinction in 1998. In 2000 he gave his Sibelius Academy debut recital in Kallio Church, Helsinki, and in 2005 received a Doctorate for his dissertation on Oskar Merikanto as a transmitter of European influences to Finland. Jan Lehtola is a University Lecturer at the University of Arts Sibelius Academy. He is also active as a lecturer and a teacher of masterclasses.

Lehtola has recorded for the Finnish Broadcasting Company (YLE) and can be heard on more than 60 commercial recordings (on the Bis, Toccata Classics, Alba, Ondine, Jubal, IFO and Fuga labels). He collaborates regularly with composers and has given more than 180 world and regional premieres. He has had works written for him by Harri Ahmas, Kalevi Aho, Atso Almila, Thierry Escaich, Naji Hakim, Matti and Paavo Heininen, Carita Holmström, Juha T. Koskinen, Olli Kortekangas, Juha Leinonen, Jouko and Jyrki Linjama, Jukka Linkola, Paola Livorsi, Pehr Henrik Nordgren, Axel Ruoff, Martin Stacey and Riikka Talvitie. Lehtola was the Artistic Director of the Organo Novo Festival in Helsinki 2007–2016 and Chairman of the Finnish Organum Society 2009–2014. He is currently Chairman of the Helsinki Musiikkitalo Organ Association and Artistic Director of International Organ Concerts in Helsinki Musiikkitalo.

For further information, please visit www.janlehtola.com

SEURAAVAT KONSERTIT

Next concerts

TI 4.8.2026 KLO 12

Vanha kirkko

"Helsingin Urkukesän päiväkonsertti | Short Organ Recital"

Mimi Klemettinen

urut | organ

TUE. AUGUST 4TH AT NOON

Old Church

TI 4.8.2026 KLO 17

Johanneksen kirkko

"Five O'Clock Organ"

Mauriz Brunell

urut | organ

TUE. AUGUST 4TH AT 5 P.M.

St. John's Church

KE 5.8.2026 KLO 12

Tuomiokirkko

"Helsingin Urkukesän päiväkonsertti | Short Organ Recital"

Mimi Klemettinen

urut | organ

WED. AUGUST 5TH AT NOON

The Cathedral

KE 5.8.2026 KLO 19

Vanha kirkko

"Kesämeditaatio – Summer Time Meditation"

Yuko Sakiyama

urut | organ

WED. AUGUST 5TH AT 7 P.M.

Old Church

TO 6.8.2026 KLO 12

Kallion kirkko

"Helsingin Urkukesän päiväkonsertti | Short Organ Recital"

Sirkka-Liisa Jussila-Gripentrog

urut | organ

THU. AUGUST 6TH AT NOON

Kallio Church

PE 7.8.2026 KLO 12

Tuomiokirkko

"Helsingin Urkukesän päiväkonsertti | Short Organ Recital"

Mimi Klemettinen

urut | organ

FRI. AUGUST 7TH AT NOON

The Cathedral

SU 9.8.2026 KLO 19

Tuomiokirkko

"Kaksilla uruilla – For Two Organs"

Vesa Kajava & Jaakko Tyni

urut | organ

SUN. AUGUST 9TH AT 7 P.M.

The Cathedral

MA 10.8.2026 KLO 19

Kallion kirkko

"Passacagliasta sinfoniaan – From Passacaglia to Symphony"

Robert Bennesch

urut | organ

MON. AUGUST 10TH AT 7 P.M.

Kallio Church

HELSINKI ORGAN SUMMER HELSINGFORS ORGELSOMMAR ОРГАННОЕ ЛЕТО В ХЕЛЬСИНКИ WWW.URKUKESÄ.FI

INFO

Helsingin Urkukesa on vuosittain kesä-elokuussa järjestettävä, erityisesti urkumusiikkiin keskittyvä kansainvälinen festivaali. Erilaisia konsertteja järjestetään lähes 100 kpl. Festivaali järjestetään yhteistyössä Helsingin Seurakuntayhtymän sekä Tuomiokirkko-, Kallion- ja Johannes Församling -seurakuntien kanssa.

urkukesa.fi

Svenska
kulturfonden

Helsingin kulttuurikeskus

SUOMEN[†]
EV.LUT.
KIRKKO

KIRKKO HELSINGISSÄ